

Inhoudsopgave

Ten geleide

In dit Economisch Bulletin plaatst de Centrale Bank van Suriname (de Bank) de maandelijkse inflatieontwikkeling tegen de achtergrond van het gevoerde monetaire beleid, de ontwikkelingen op de valutamarkt en de monetaire ontwikkelingen. Aangezien het bevorderen van prijsstabiliteit de belangrijkste taak is van de Bank, is het nauwgezet bijhouden van de inflatie van groot belang. In de analyse is ook een paragraaf gewijd aan een kortetermijn-inflatieprojectie. De inflatieprojectie is ondersteunend aan het voeren van monetair beleid en verschaft de totale gemeenschap informatie over mogelijke inflatoire effecten van beleidsmaatregelen en andere ontwikkelingen op nationaal en internationaal vlak.

In oktober 2025 nam de inflatie verder toe, waarmee de opwaartse trend zich voortzette. Zowel de maand- als de jaarinflatie stegen, ondanks dalende brandstofprijzen en een beperkte wisselkoersbeweging. De inflatiedruk bleef merkbaar in enkele kostencomponenten, zoals medische zorgdiensten, nutsvoorzieningen en voedingsmiddelen. Door de hoger dan verwachte prijsontwikkeling in oktober wordt de inflatie voor eind 2025 nu geprojecteerd op 12,0%.

Het monetaire beleidskader

Het monetaire beleid, dat sinds de tweede helft van 2021 onder een zwevend wisselkoerssysteem opereert, is gericht op de beïnvloeding van de inflatie en het bevorderen van prijsstabiliteit, de hoofddoelstelling van de Bank. Binnen dit beleidsraamwerk stuurt de Bank de SRD-basisgeldhoeveelheid binnen een vastgesteld doelpad om deze doelstelling te realiseren. De basisgeldhoeveelheid (SRD-M0) bestaat

uit de bankbiljetten in omloop (chartaal geld) en de SRD-tegoeden van de banken bij de Bank (giraal geld). Het houden van de SRD-M0 op het doelpad geschiedt middels het voeren van openmarktoperaties (OMO's) met de ondersteuning van de kasreserveregeling¹. Valuta-interventies behoren ook tot het monetaire instrumentarium.

¹ Een kasreserveregeling als instrument van monetair beleid beoogt het uitzettingspotentieel van banken en daarmee geldcreatie in de economie te reguleren met het groter doel om inflatie te beïnvloeden. Onder deze regeling dienen de algemene banken een verplichte kasreserve in de vorm van een renteloos deposito aan te houden bij de Bank. Een verhoging van het kasreservepercentage wordt getypeerd als een verkrapping van het monetair beleid (liquiditeit afnemend), terwijl een verlaging een versoepeling van het monetair beleid inhoudt (liquiditeit verruimend).

De inflatie

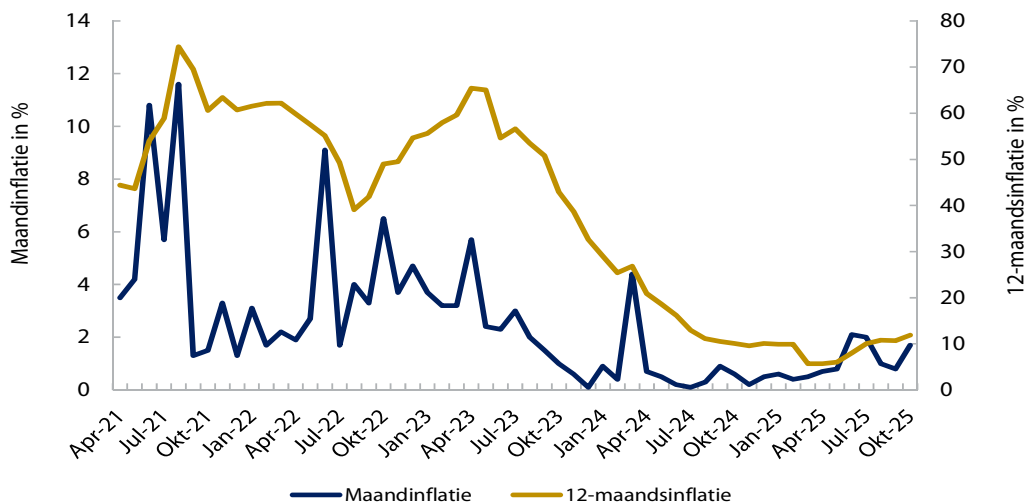
Inflatie is een stijging van het gemiddeld prijsniveau van goederen en diensten in een bepaalde periode. Dit prijsniveau wordt maandelijks gemeten door het Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS) door middel van de consumentenprijsindex (CPI). De CPI is ingedeeld in 12 hoofdgroepen die onderverdeeld zijn in 32 subgroepen en volgt prijzen van 316 items.

De maandinflatie steeg van 0,8% in september 2025 naar 1,7% in oktober 2025 (Tabel 1a). De 12-maandsinflatie steeg eveneens van 10,7% naar 11,9% (Grafiek 1).

De inflatie in oktober 2025 werd voor ruim de helft verklaard door prijsstijgingen binnen de subgroep *Overige Goederen en Diensten*. Daarnaast droegen hogere watertarieven en voedselprijzen, alsook stijgende kosten voor medische en paramedische diensten, eveneens bij aan de inflatie.

De bijbehorende subgroepen met de grootste bijdrage zijn in Tabel 2 weergegeven. Tevens volgen onderstaand mogelijke specifieke verklaringen die bijdroegen aan de inflatie in oktober 2025.

Figuur 1. De maand- en 12-maandsinflatie

Bron: Centrale Bank van Suriname.

Tabel 1a. Inflatie per hoofdgroep in september en oktober 2025*

Hoofdgroepen	Maandinflatie		12-Maandsinflatie	
	september 2025	oktober 2025	september 2025	oktober 2025
	(in%)		(in%)	
1. Voeding en Niet Alcoholische Dranken	-0,5	0,7	5,5	5,6
2. Alcoholische Dranken en Tabak	0,9	1,3	14,3	15,8
3. Kleding en Schoeisel	0,7	0,1	14,3	11,6
4. Huisvesting en Nutsvoorzieningen	1,6	1,3	13,0	14,6
5. Woninginrichting	1,0	0,2	9,2	9,3
6. Gezondheidszorg	6,3	5,9	45,2	53,7
7. Transport	2,0	-0,3	17,9	13,9
8. Communicatie	0,4	0,0	4,9	4,4
9+10. Recreatie, Cultuur en Onderwijs	0,2	0,6	9,0	9,2
11. Buitenshuis Eten	0,5	1,5	8,7	10,2
12. Overige Goederen en Diensten	0,3	10,4	9,3	21,5
CPI	0,8	1,7	10,7	11,9

Bron: Algemeen Bureau voor de Statistiek en Centrale Bank van Suriname.
*Bij handmatig calculeren kunnen zich afrondingsverschillen voordoen.

Tabel 1b. De bijdrage van de hoofdgroepen in oktober 2025*

Hoofdgroepen	Gewicht (in %)	Maandinflatie	12-Maandsinflatie
		Bijdrage (in procentpunt)	
1. Voeding en Niet Alcoholische Dranken	31%	0,3	2,1
2. Alcoholische Dranken en Tabak	2%	0,0	0,3
3. Kleding en Schoeisel	4%	0,0	0,3
4. Huisvesting en Nutsvoorzieningen	23%	0,3	3,6
5. Woninginrichting	5%	0,0	0,5
6. Gezondheidszorg	5%	0,2	1,2
7. Transport	12%	0,0	2,6
8. Communicatie	4%	0,0	0,2
9+10. Recreatie, Cultuur en Onderwijs	3%	0,0	0,3
11. Buitenshuis Eten	1%	0,0	0,1
12. Overige Goederen en Diensten	9%	0,9	0,9
Som van de bijdrage per hoofdgroep	100%	1,7	11,9

Bron: Algemeen Bureau voor de Statistiek en Centrale Bank van Suriname.

*Bij handmatig calculeren kunnen zich afrondingsverschillen voordoen.

Onder hoofdgroep *Overige goederen en Diensten* noteerde de subgroep *Overige Goederen en Diensten* een inflatie van 10,4%. Mogelijk weerspiegelden deze ontwikkelingen vertraagde wisselkoerseffecten, maar door het ontbreken van gedetailleerde informatie over de samenstellende onderdelen binnen deze hoofdgroep is een meer onderbouwde verklaring niet mogelijk.

Onder hoofdgroep *Huisvesting & Nutsvoorzieningen* stegen de prijzen in de subgroep *Huisvesting, Onderhoud, Reparatie van woning en Nutsvoorzieningen* met 1,3%, voornamelijk als gevolg van de tariefsaanpassingen van de N.V. Surinaamsche Waterleiding Maatschappij voor huisaansluitingen, vanwege de gefaseerde afbouw van overheidssubsidies. Zo nam het tarief per kubieke meter (m³) waterverbruik in de tariefgroep 30A toe van SRD 37,40 in september 2025 naar SRD 38,47 in oktober 2025.

Onder hoofdgroep *Gezondheidszorg* stegen de prijzen in de subgroep *Medische en Paramedische Diensten* met 9,4%.

Binnen hoofdgroep *Voeding en Niet Alcoholische Dranken* hebben de volgende subgroepen het meest bijgedragen aan de inflatie:

- De prijzen in de subgroep *Vruchten en Groenten* namen toe met 5,6% voornamelijk als gevolg van het overwegend droog weer. Ter illustratie: de prijs voor een bosje kouseband steeg van gemiddeld SRD 30,- in september 2025 naar SRD 37,50 in oktober 2025.
- De prijzen in de subgroep *Vlees en Vleesproducten* namen toe met 1,3%.

Tabel 2. De bijdrage van de subgroepen aan de inflatie in oktober 2025*

Subgroepen	Inflatie (in %)	Bijdrage (in procentpunt)
Overige Goederen en Diensten	10,4	0,9
Huisvesting, Onderhoud, Reparatie van woning en Nutsvoorzieningen	1,3	0,3
Medische en Paramedische Diensten	9,4	0,2
Vruchten en Groenten	5,6	0,2
Vlees en Vleesproducten	1,3	

Bron: Algemeen Bureau voor de Statistiek en Centrale Bank van Suriname.

*Bij handmatig calculeren kunnen zich afrondingsverschillen voordoen.

De valutamarkt-ontwikkelingen

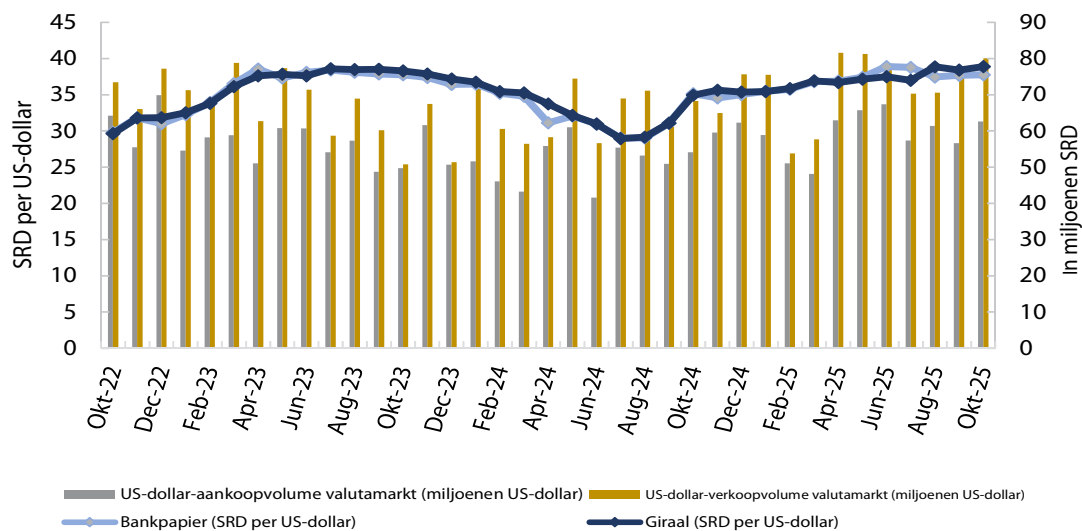
De ontwikkelingen op de valutamarkt in oktober 2025 kenmerkten zich door wisselkoersstijgingen in de US-dollarsfeer, terwijl in het eurosegment wisselkoersdalingen zijn genoteerd. De Bank hield op 24 oktober een valutaveiling onder de algemene banken en de wisselkantoren ter omvang van US\$ 10 miljoen ter ondersteuning van het aanbod van US-dollar op de valutamarkt. Dit bedrag was volledig toegewezen. In de US-dollarsfeer werden volumestijgingen geregistreerd, terwijl in de eurosfeer volumedalingen optraden.

De gewogen gemiddelde US-dollarverkoopkoersnotering van de Bank voor bankpapier steeg per ultimo oktober 2025 met 0,3% tot SRD 37,767

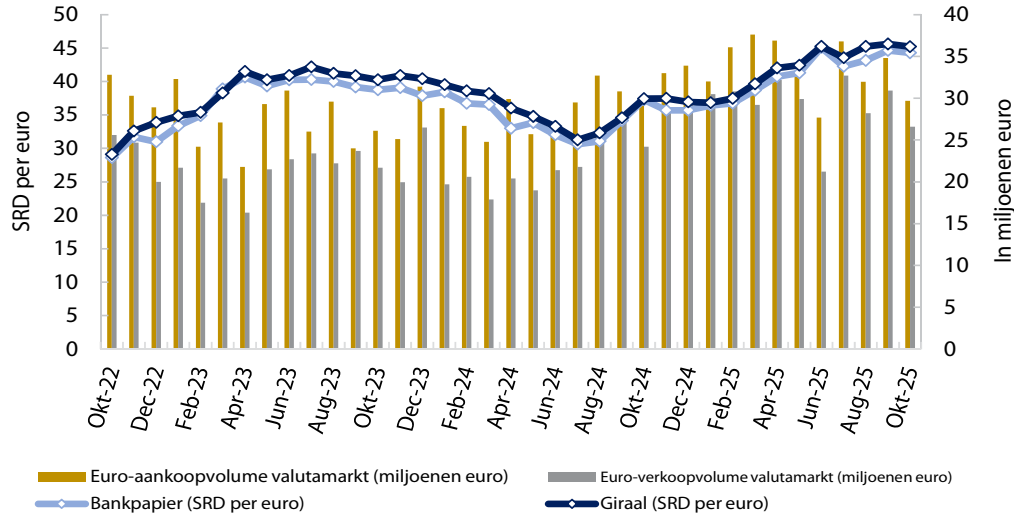
(Figuur 2). In de girale sfeer was er ook een depreciatie met 1,2% tot SRD 38,877 genoteerd. De aankoop- en verkoopvolumes in de US-dollarsfeer stegen respectievelijk met 10,6% tot US\$ 62,6 miljoen en met 6,4% tot US\$ 80,1 miljoen.

In de eurosfeer was de verkoopkoersnotering van de Bank ten opzichte van september 2025 gedaald met 0,8% tot SRD 44,292 voor bankpapier. De girale verkoopkoers noteerde eveneens een daling met 0,9% tot SRD 45,193 (Figuur 3). De euro-transactie-volumes daalden aan de aankoopzijde met 14,7% tot € 29,7 miljoen en aan de verkoopzijde met 13,9% tot € 26,6 miljoen.

Figuur 2. De US-dollar-verkoopkoers en US-dollar-volume valutamarkt

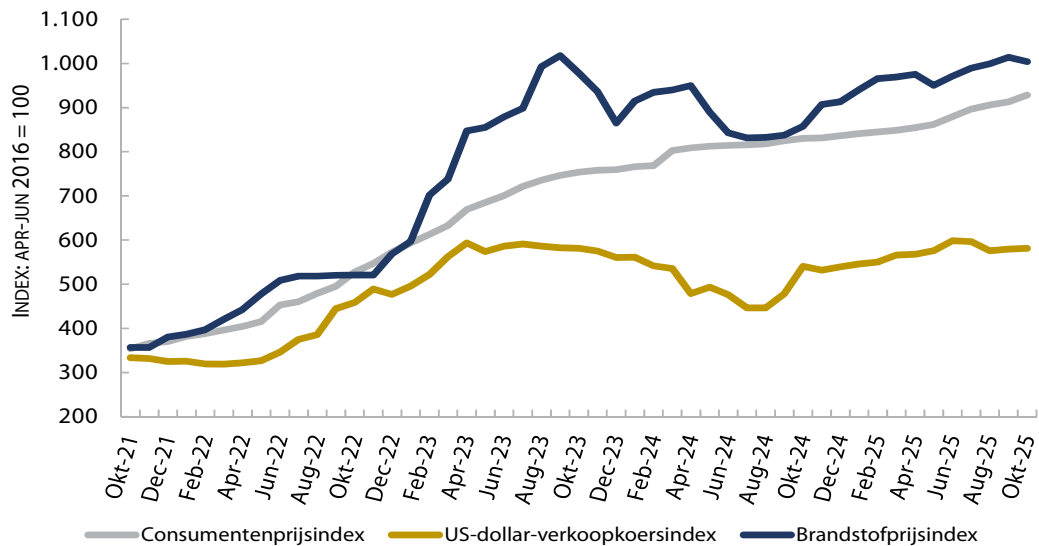
Bron: Centrale Bank van Suriname.

Figuur 3. De euro-verkoopkoers en de eurovolume op de valutamarkt

Bron: Centrale Bank van Suriname.

Figuur 4. CPI, US-dollarverkoopkoersindex en brandstofprijsindex

(apr-jun 2016=100)

Bron: Centrale Bank van Suriname en het Algemeen Bureau voor de Statistiek.

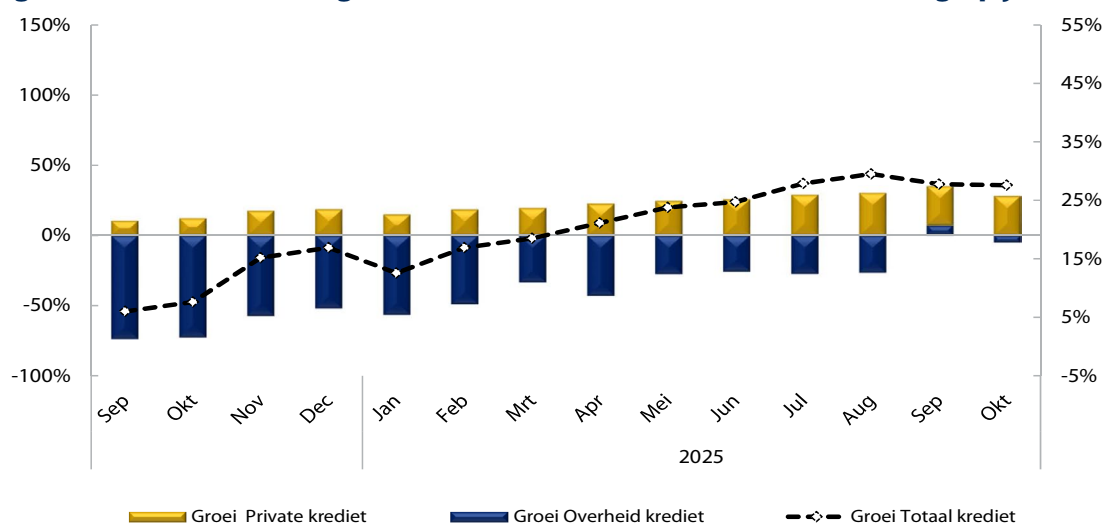
De ontwikkeling van de SRD-kredietverlening

De liquiditeitsmassa in ruime zin (SRD-M2) bedroeg in oktober 2025 SRD 36,5 miljard. In vergelijking met de voorgaande maand nam deze met 0,7% toe. Op jaarbasis kwam de groei uit op 33,0%. De stijging van de SRD-M2 is voornamelijk toe te schrijven aan de ontwikkelingen binnen de private kredietverlening. In oktober 2025 bedroeg de totale SRD-kredietverlening SRD 16.071,3 miljoen. Dit is een groei van 2,7% ten opzichte van september 2025, wat neerkomt op een absolute stijging van SRD 424,7 miljoen. Deze expansie werd gedreven door de groei van de private kredietverlening in de woningbouw en de categorie *Overige*. De private kredietverlening groeide met SRD 438,1 miljoen tot een bedrag van SRD 15.905,8

miljoen, terwijl de kredietverlening voor de overheid met SRD 13,4 miljoen daalde tot SRD 165,5 miljoen. Deze daling werd veroorzaakt door een afname van de debetstanden van de overheid bij enkele commerciële banken. De totale kredietverlening groeide op jaarbasis met 27,6% (Figuur 5).

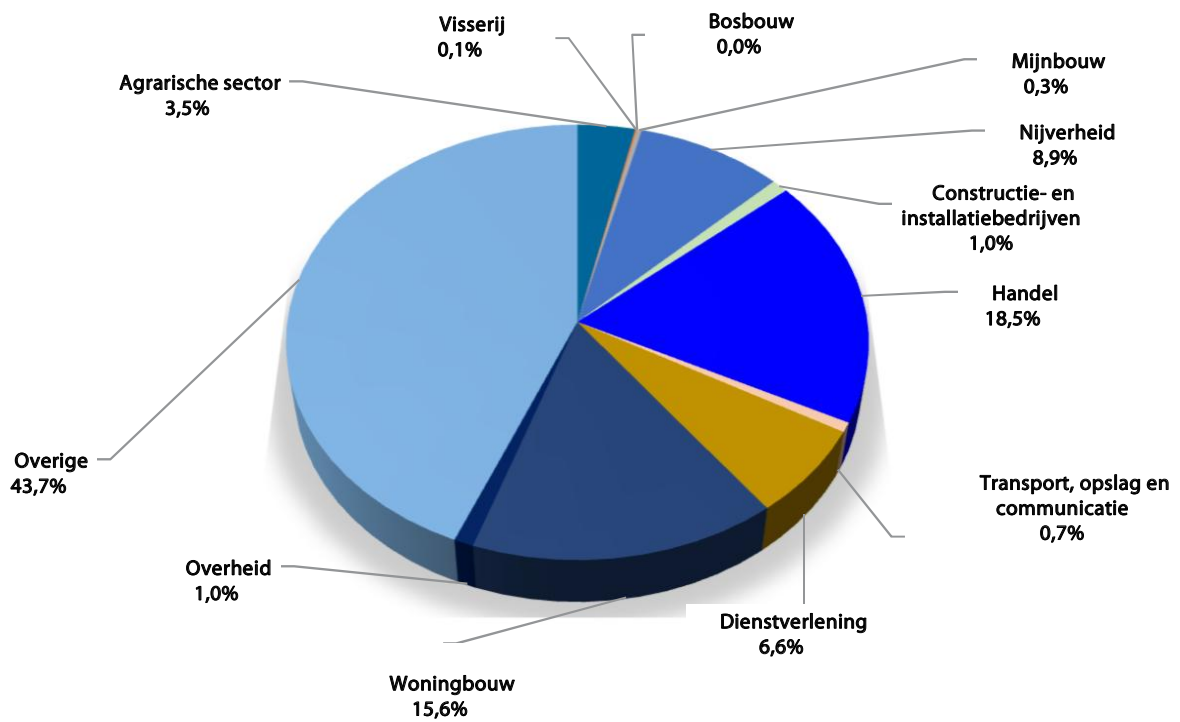
Figuur 6 toont het sectorale aandeel in de totale SRD-kredietverlening voor oktober 2025. De groei vond voornamelijk plaats in de sector *Overige* (aandeel: 43,6%; groei: 5,8%), gevolgd door de woningbouwsector (aandeel: 15,6%; groei: 5,7%) en de agrarische sector (aandeel: 3,5%; groei 0,2%).

Figuur 5. De ontwikkeling van de cumulatieve SRD-kredietverlening op jaarbasis

Bron: Centrale Bank van Suriname.

Noot: voorlopige cijfers september 2025.

Figuur 6. Het aandeel per sector in de SRD-kredietverlening

Bron: Centrale Bank van Suriname.

Noot: Voorlopige cijfers september 2025.

De openmarktoperaties

In oktober zette de Bank haar openmarktoperaties voort met de wekelijkse termijndepositoveilingen (TD-veilingen) onder de algemene banken. De maximum rentevoeten voor de 1-weekse, 1-maandse en 3-maandse TD-instrumenten die in juni waren geïntroduceerd, werden gehandhaafd.

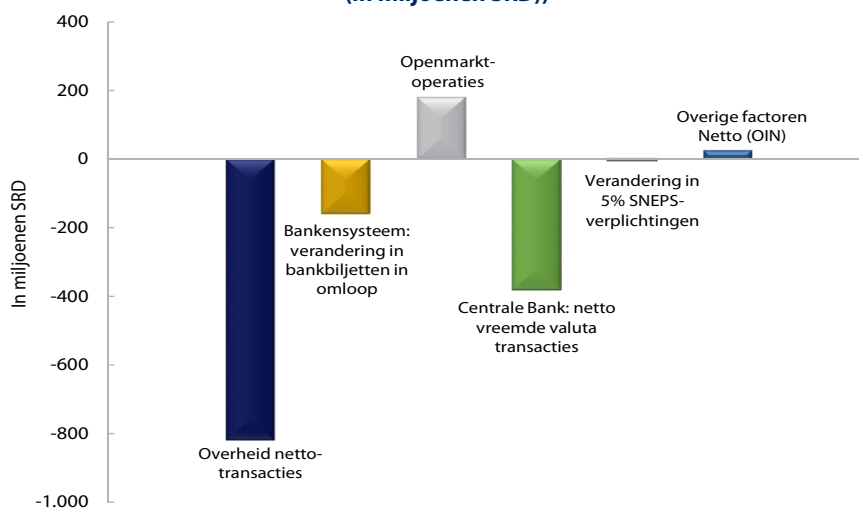
Het totaal aangekondigd OMO-volume voor de TD-veilingen bedroeg in oktober SRD 5.600,- miljoen. Het totaal volume aangeboden door de algemene banken bedroeg SRD 6.918,6 miljoen, welke 23,5% meer is dan het aangekondigd volume. De totale rente-kosten van de monetaire operaties voor de TD's bedroegen in deze maand SRD 49,2 miljoen. Dit is een daling van 23,5% vergeleken met de voorgaande maand. Aan hoofdsom en rente op uitgegeven TD's heeft de Bank in oktober 2025 totaal SRD 4,4 miljard betaald. De betaalde rente beslaat 0,2% van de gerealiseerde SRD-M0 per eind oktober 2025.

De ontwikkelingen van de overtollige liquiditeiten in het bankensysteem en het effect op de basisgeldhoeveelheidsdoelstelling (SRD-M0-doelstelling) in oktober 2025 waren als volgt:

Per oktober 2025 waren de overtollige liquiditeiten in het bankensysteem gedaald met SRD 1.017,6 miljoen naar SRD 2.208,3 miljoen ten opzichte van september 2025. De afname van de overtollige liquiditeiten is veroorzaakt door:

- een toename van de overheidstegoeden bij de Bank als gevolg van netto overheidsinkomsten met SRD 817,6 miljoen.
- een afroming via valuta-interventies voor SRD 381,5 miljoen.
- een toename van de bankbiljetten in omloop met SRD 158,2 miljoen.
- een toename van de 5% SNEPS-verplichtingen met SRD 2,4 miljoen.

Figuur 7. De oorzaken van de verandering in de overtollige liquiditeiten in oktober (in miljoenen SRD)

Bron: Centrale Bank van Suriname.

¹ De onderverdeling voor de 1-weekse = 6,0%, 1-maandse = 9,0% en 3-maandse = 12,0%.

De overige autonome factoren, die een verdere afname van de overtollige liquiditeiten beperkten, betroffen:

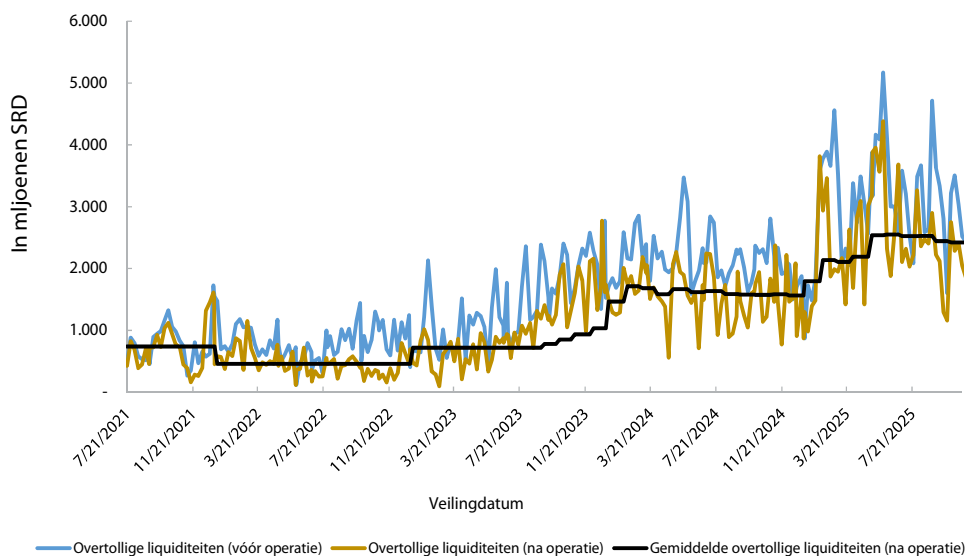
- een afname van de netto OMO-voorraad met SRD 180,8 miljoen.
- een afname van de verplichte kasreserves (required reserves) met SRD 135,1 miljoen.
- de overige nog te verklaren factoren (OIN) groot SRD 26,2 miljoen.

De gemiddelde overtollige liquiditeiten vóór en na de operaties bedroegen in oktober respectievelijk

SRD 2.942,4 miljoen en SRD 2.264,6 miljoen. Het laagst genoteerde niveau van de overtollige liquiditeiten na operatie bedroeg SRD 1.843,3 miljoen. De gemiddelde overtollige liquiditeiten nam in deze maand toe met 33,4%. De gemiddelde overtollige liquiditeiten na operatie, vanaf januari 2025 bedroegen ultimo oktober 2025 SRD 2.422,4 miljoen (Figuur 8).

De gemiddelde participatieratio van de algemene banken tijdens de wekelijkse TD-veilingen bedroeg in oktober 72,0%. Dit is een toename van 2,0pp ten opzichte van september, toen de gemiddelde participatieratio gelijk was aan 70,0%.

Figuur 8. De stand van de overtollige liquiditeiten vóór operatie en na operatie

Bron: Centrale Bank van Suriname.

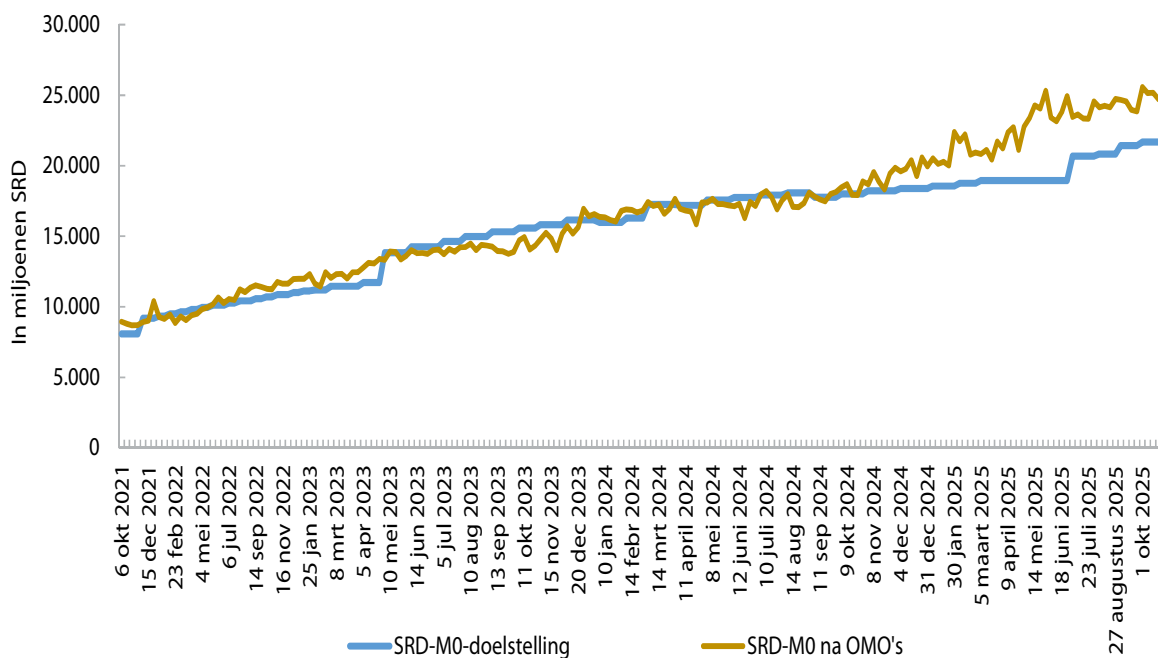
² Dit betreft de girale transacties.

De ontwikkeling van de basisgeldhoeveelheid en het target pad

Voor de maand oktober bedroeg de SRD-M0 na operatie SRD 24.766,2 miljoen¹. Dit lag 14,3% hoger dan de SRD-M0-doelstelling vastgesteld voor die maand. De vastgestelde target voor oktober was SRD 21.676,6 miljoen. De afwijking van de gerealiseerde SRD-M0 ten opzichte van het targetpad was

voornamelijk toe te schrijven aan de toename van de bankbiljetten in omloop en de afname van de verplichte kasreserve voor totaal SRD 293,3 miljoen. Ultimo oktober 2025 was SRD-M0 met 3,7% gedaald ten opzichte van september 2025.

Figuur 9. Het SRD-M0-targetpad

Bron: Centrale Bank van Suriname.

¹ Dit betreft de SRD-M0 ruime definitie.

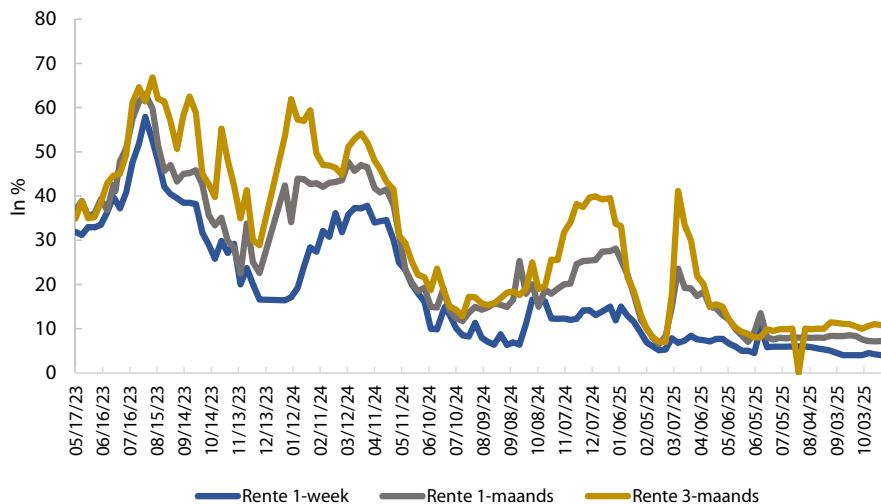
De renteontwikkeling

Per oktober 2025 was de rente van het 1-weekse TD-instrument (OMO-rente) ongewijzigd op 4,0% vergeleken met september 2025. Die van het 1-maandse TD-instrument daalde met 0,6pp tot 7,7%, terwijl die van het 3-maandse TD-instrument met 0,5pp steeg tot 11,0% (Figuur 10). De maximumrentes van het 1-weeks, 1-maands en 3-maands TD-instrument bedroegen in oktober 2025 respectievelijk 5,0%, 8,0% en 11,0%.

De correlatie tussen de 3-maandse TD-rente en de 3-maandse bancaire TD-rente bedraagt 0,3. De doorwerking oftewel de transmissie van de OMO-rente op de bancaire rentetarieven is nog zwak. De depositorente, met name de 3-maandse TD-rente, is in oktober 2025 met 0,2pp omlaag gegaan ten opzichte van september 2025.

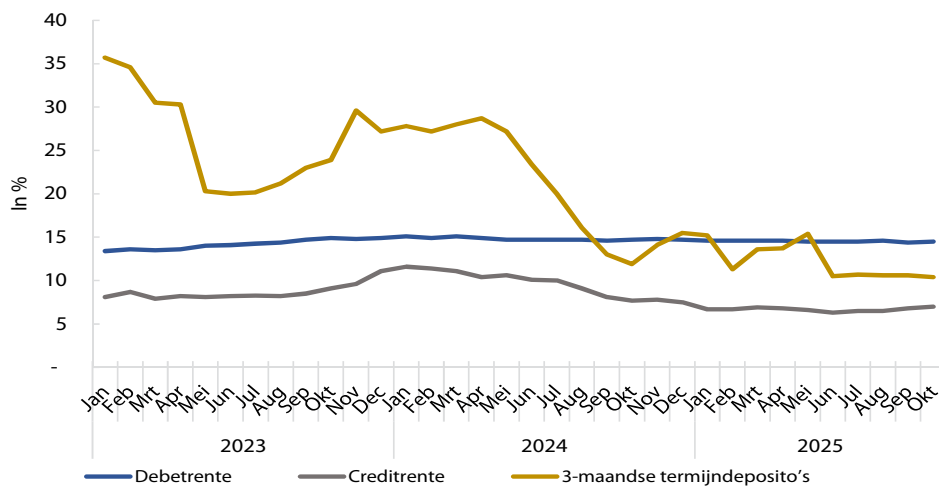
De kredietrente steeg per oktober 2025 met 0,1pp ten opzichte van september 2025.

Figuur 10. De renteontwikkeling in oktober 2025

Bron: Centrale Bank van Suriname.

Figuur 11. De renteontwikkeling bij de banken

Bron: Centrale Bank van Suriname.

De effectiviteit van de OMO's

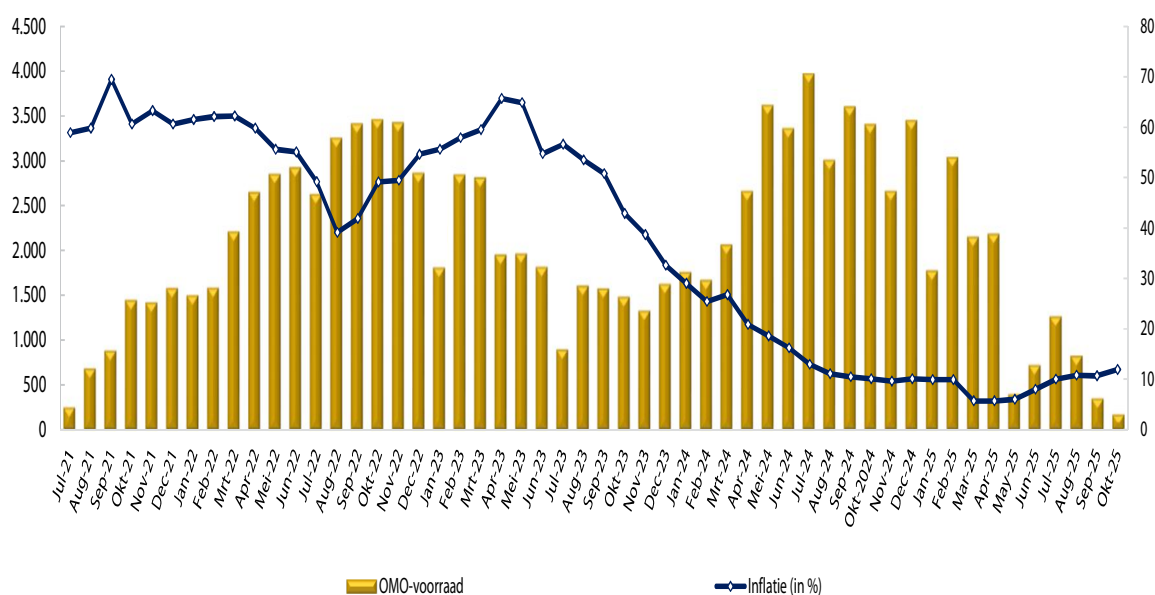
De netto-OMO-voorraad nam ultimo oktober 2025 met 51,8% af en bedroeg SRD 168,5 miljoen (ultimo september 2025: SRD 349,4 miljoen), wat inhoudt dat de Bank per saldo minder overtollige SRD-liquiditeiten had afgeroomd (Figuur 12).

De gemiddelde vrije reserves na operaties zijn per oktober 2025 met SRD 567,1 miljoen toegenomen naar SRD 2.264,6 miljoen vergeleken met september 2025 (september 2025: SRD 1.697,5 miljoen).

Bekeken vanaf de start van de operaties in juli 2021 bedroegen de gemiddelde vrije reserves van de banken na operatie per eind oktober gemiddeld SRD 1.244,- miljoen. Deze reserves zijn zeven (7) keer meer dan de netto-OMO-voorraad per eind oktober 2025.

De jaareinde inflatie per oktober 2025 bedraagt 11,9%, een toename van 1,2pp ten opzichte van de jaareinde inflatie per september 2025 (september 2025: 10,7%).

Figuur 12. De jaar-op-jaar inflatie (in %) en de afroomhoeveelheid van de SRD-liquiditeiten (in miljoenen SRD)

Bron: Centrale Bank van Suriname.

¹ Depositorente van augustus 2025 is nog niet beschikbaar.

De inflatieprojecties¹

De jaareinde inflatie voor december 2025 is ten opzichte van de laatste projectie (oktober: 10,2%) opwaarts bijgesteld naar 12,0%. De inflatie kan liggen tussen 8,9% (ondergrens) en 15,1% (bovengrens). De opwaartse bijstelling houdt verband met de realisatie van de inflatie van oktober die hoger was (1,7%) dan was geprojecteerd (0,5%).

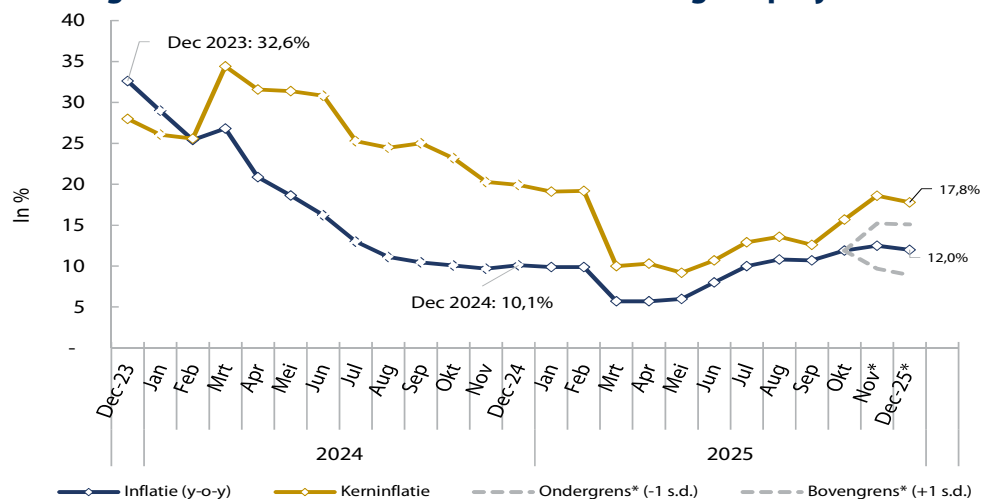
De volgende veronderstellingen zijn meegenomen bij het projecteren van de inflatie:

- subsidie-afbouw van nutsvoorzieningen met als doel te komen tot marktconforme prijzen voor water en kookgas:
 - tariefsverhoging van water in de maanden november en december 2025².
 - tariefsverhoging van kookgas in december 2025.
- daling van de internationale ruwe olieprijs. Volgens de U.S. Energy Information Administration (EIA) zal de West Texas Intermediate (WTI) ruwe

olieprijs in november 2025 ten opzichte van oktober 2025 dalen van USD 60,89 naar USD 59,0 per vat. Volgens de verwachtingen van het EIA bereikt de WTI in december 2025 een niveau van USD 56,0 per vat.

- het beleid van monetaire verkrapping blijft gehandhaafd.
- het valuta-interventiebeleid van de Bank zal buitensporige stijging van de wisselkoers beperken.
- internationale voedselprijzen blijven gehandhaafd op het niveau van het laatst gerealiseerde cijfer van oktober 2025.
- in hoofdgroep *Voeding en Niet Alcoholische Dranken* zullen de prijzen van groenten en fruit naar verwachting in november dalen als gevolg van gunstige klimatologische omstandigheden. Daarentegen wordt verwacht dat de prijzen in de

Figuur 13. 12-maandse inflatieontwikkeling en -projecties

Bron: Centrale Bank van Suriname.

1 De Bank maakt inflatieprojecties op basis van de ontwikkeling van de lokale wisselkoersen, lokale pomprijzen en de wereldmarktprijzen voor olie en voeding.
 2 Op 17 mei 2023 heeft de regering goedkeuring gegeven voor de aanpassing van de watertarieven. Bij de tariefgroepen 20, 30A en 30B (huishoudens) zullen de tarieven maandelijks worden aangepast, totdat in januari 2026 het eindtarief is bereikt (<https://swm.sr/wp-content/uploads/2025/06/tarievenstructuur-2025-2026.pdf>). Tariefsverhoging van januari tot en met augustus 2025 heeft reeds plaatsgevonden.

subgroep *Vlees en Vleesproducten* zullen stijgen .

De kerninflatie voor december 2025 is geschat op 17,8% en vertoont sinds mei 2025 een stijgend verloop. De stijging van de kerninflatie is voornamelijk toe te schrijven aan prijsstijgingen binnen de hoofdgroepen *Gezondheidszorg* en *Overige Goederen en Diensten*.

De maandinflatieprojectie voor november 2025 bedraagt 0,7%. De verwachte daling van het inflatietempo wordt voornamelijk verklaard door de afvlakking van de stijging in de wisselkoersen in november, waarbij in november zelfs sprake is van een appreciatie van de SRD ten opzichte van de US-dollar en euro

met 0,8%. Daarnaast worden prijsdalingen verwacht binnen de hoofdgroep *Transport* als gevolg van lagere lokale pompprijzen. De prijsstijgingen die in november worden verwacht, komen voornamelijk voort uit de aanpassing van de watertarieven (tariefgroepen 30A en 30B) binnen de hoofdgroep *Huisvesting en Nutsvoorzieningen*, alsmede hoofdgroep *Gezondheidszorg* onder de subgroep *Medische en Paramedische Diensten*. Ondanks dat in de hoofdgroep *Voeding en Niet Alcoholische Dranken* een prijsdaling onder de subgroep *Vruchten en Groenten* wordt verwacht, dragen de overige subgroepen bij aan de inflatie.

